

คู่มือ การเดินทางไปต่างประเทศ สำหรับพระภิกษุสามเณร

บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบระเบียบมหาเถรสมาคม กำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร พ.ศ.๒๕๕๓๗

หลักการ

ยกเลิกระเบียบมหาเถรสมาคม กำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร พ.ศ. ๒๕๐๗ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

เหตุผล

เนื่องจากได้มีการยกเลิกมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งให้อำนาจมหาเถรสมาคม ตรากฎมหาเถรสมาคมออกข้อบังคับ วางระเบียบ หรือออกคำสั่งมหาเถรสมาคม และมีบทบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคมดังกล่าวใหม่ตามมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงเป็นการสมควรที่จะวางระเบียบมหาเถรสมาคม กำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร

ระเบียบมหาเถรสมาคม

กำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร พ.ศ. ๒๕๓๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตี๋ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้เรียกว่า "ระเบียบมหาเถรสมาคมกำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร พ.ศ. ๒๕๓๗"

ข้อ ๒ ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันใช้ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ให้ยกเลิกระเบียบมหาเถรสมาคมกำหนดวิธีปฏิบัติในการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร พ.ศ. ๒๕๓๗

หมวด ๑

ข้อ ๔ การเดินทางไปต่างประเทศของพระภิกษุสามเณร แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

ก. ไปราชการหรือกิจของคณะสงฆ์

ข. ไปเป็นส่วนบุคคล

ข้อ ๕ การเดินทางไปต่างประเทศ ในประเภท ก. เป็นอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม

ข้อ ๖ การเดินทางไปต่างประเทศ ในประเภท ข. ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่วางไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคมนี้

หมวด ๒

คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้เดินทางไปต่างประเทศ

ข้อ ๗ พระภิกษุผู้จะเดินทางไปต่างประเทศ ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติทั่วไป ดังนี้

- (๑) มีพรรษาพ้น ๕ เว้นแต่กรณีทีระบุไว้ในข้อ ๘
- (๒) มีความรู้พระธรรมวินัยพอรักษาตัวได้
- (๓) เป็นปกติดีและมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม

ข้อ ๘ พระภิกษุผู้มีพรรษาต่ำกว่า ๕ หรือสามเณร ต้องมีพระภิกษุผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ เป็นผู้กำกับหรือเจ้าอาวาส เจ้าคณะในต่างประเทศขอไปเพื่อการพระศาสนา หรือการคณะสงฆ์ในสำนักหรือในเขตปกครองของตน จึงจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาในการไปต่างประเทศ ตามระเบียบมหาเถรสมาคมนี้

หมวด ๓

กรณีขอยเดินทางไปต่างประเทศ

ข้อ ๙ ในระยะที่ยกเป็นเหตุในการขอยเดินทางไปต่างประเทศได้มีกำหนดดังนี้

- (๑) ไปสอนพระปริยัติธรรมหรือสอนพระพุทธศาสนาในถิ่นอันสมควร
- (๒) ไปศึกษาวิชาอันไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและสมควรแก่สมณวิสัย
- (๓) ไปนมัสการปูชนียวัตถุ และหรือปูชนียสถานเป็นหมู่คณะ ตามที่

คณะกรรมการ ศ.ต.ภ.เห็นสมควร

- (๔) ไปบำเพ็ญกุศลเนื่องด้วยถวายผ้ากฐินตามเทศกาลหรือผ้าป่า
- (๕) ไปเยี่ยมอุปัชฌาย์ อาจารย์หรือญาติชั้นบุรพการีหรือญาติอื่นใด ตามที่

คณะกรรมการ ศ.ต.ภ. เห็นสมควร หรือ

- (๖) ไปกิจนิมนต์ตามที่คณะกรรมการ ศ.ต.ภ. เห็นสมควร

ข้อ ๑๐ พระภิกษุผู้ได้รับอาราธนาไปเป็นครูสอนพระปริยัติธรรมหรือสอนพระพุทธศาสนาจากเจ้าอาวาส เจ้าคณะ องค์การ สมาคมหรือสถาบันอื่นใดในต่างประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับอาราธนาแจ้งรายละเอียดพร้อมด้วยหลักฐานการอาราธนา สถานที่ จะทำการ กิจที่จะทำ วิธีที่จะทำ วิธีดำเนินการ การอุปถัมภ์ในการเดินทาง และการเป็นอยู่ที่พักอาศัย

ถ้าหลักฐานต่าง ๆ เป็นภาษาต่างประเทศ ให้แปลเป็นภาษาไทย โดยผู้แปล และผู้ไปนั้นลงนามรับรองคำแปลด้วย

ข้อ ๑๑ พระภิกษุผู้ประสงค์จะเดินทางไปศึกษาวิชาอันไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและ
สมควรแก่สมณวิสัย ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติเฉพาะอีกส่วนหนึ่ง ดังนี้

- (๑) เป็นเปรียญ
- (๒) มีพื้นฐานความรู้สามัญศึกษา ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ
เทียบเท่า
- (๓) มีสุขภาพอนามัยดี ซึ่งนายแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ตรวจและรับรองเป็น
หลักฐานว่าสามารถไปศึกษาได้
- (๔) มีสติปัญญาและฉันทะ วิริยะ ขันติ ปานกลาง เป็นอย่างต่ำ ในกรณีนี้ให้ผู้
ขออนุญาตแสดงหลักฐานและคะแนนวิชาครั้งสุดท้ายที่ตนสอบไล่ได้

ข้อ ๑๒ พระภิกษุผู้ขออนุญาตเพื่อไปศึกษาในต่างประเทศต้องแจ้งรายละเอียดพร้อม
ด้วยหลักฐานเกี่ยวกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการศึกษาแต่ละปีและผู้อุปถัมภ์ในการเดินทาง
ตลอดถึงการอุปถัมภ์ในการศึกษาจนกว่าจะจบหลักสูตร

ถ้าหลักฐานต่าง ๆ เป็นภาษาต่างประเทศ ให้แปลเป็นภาษาไทย โดยผู้แปล
และผู้ไปนั้นลงนามรับรองคำแปลด้วย

หมวด ๔

วิธีการขออนุญาตไปต่างประเทศ

ข้อ ๑๓ พระภิกษุสามเณรผู้ประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศตามข้อ ๖ ให้ยื่น
หนังสือขออนุญาตตามแบบของคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ต่อผู้บังคับบัญชาตามชั้น ดังนี้

- (๑) รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระภิกษุสามเณรในวัดยื่นต่อเจ้าอาวาส
- (๒) รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส นอกจากพระอารามหลวงยื่นต่อเจ้าคณะ
ตำบล
- (๓) รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล ยื่นต่อเจ้าคณะอำเภอ
- (๔) รองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าอาวาสพระอารามหลวง รอง
หรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง โดยความเห็นชอบของเจ้าอาวาส ยื่นต่อเจ้าคณะ
จังหวัด
- (๕) รองเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด ยื่นต่อเจ้าคณะภาค
- (๖) เจ้าคณะภาค ยื่นต่อเจ้าคณะใหญ่
- (๗) กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่ยื่นต่อประธานกรรมการมหาเถร
สมาคม

ข้อ ๑๔ ให้ผู้มีหน้าที่รับหนังสือขออนุญาตขั้นต้น ตามความในข้อ ๑๓ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) ชี้แจงแสดงความเห็นในเรื่องถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ในเรื่องสมควร ไม่สมควร ในกรณีที่จะอนุญาตแล้วเสนอตามลำดับ จนถึงเจ้าคณะภาค

เมื่อเจ้าคณะภาคพิจารณาเห็นว่าถูกต้องตามระเบียบสมควรอนุญาต ให้เสนอไปยังคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ถ้าคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. เห็นชอบตามความเห็นของเจ้าคณะภาค ให้แจ้งไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป

ถ้าเจ้าคณะภาค หรือคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. เห็นไม่สมควรอนุญาต ให้แจ้งแก่เจ้าคณะจังหวัด หรือเจ้าคณะภาค แล้วแต่กรณี ทราบถึงการไม่อนุญาต การสั่งไม่อนุญาต นั้น ๆ ให้เป็นอันสิ้นสุด

ข้อ ๑๕ ผู้มีหน้าที่รับหนังสือขออนุญาต ตามความในข้อ ๑๓ (๖) (๗) มีอำนาจพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติก็ได้ และแจ้งการอนุมัติพร้อมด้วยเรื่องที่ยขออนุญาตไปคณะกรรมการ ศ.ต.ภ.

ข้อ ๑๖ ในกรณีพระภิกษุสามเณรซึ่งสังกัดในจังหวัดชายแดนขออนุญาตเดินทางไปต่างประเทศที่มีเขตติดต่อกับจังหวัดที่ต้นสังกัดนั้นตามความในข้อ ๔ เป็นการชั่วคราว ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าอาวาสที่ต้นสังกัด เมื่อเจ้าอาวาสเห็นสมควรอนุญาต ให้เสนอต่อเจ้าคณะผู้มีหน้าที่ติดต่อกับทางราชการ ในเรื่องอนุญาตการเดินทางไปต่างประเทศในจังหวัดนั้นเพื่อพิจารณาอนุมัติและติดต่อกับทางราชการ

ถ้าผู้ขออนุญาตเป็นเจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าคณะผู้มีหน้าที่ติดต่อกับทางราชการดังกล่าวแล้วในวรรคแรก

การพิจารณาอนุมัติของเจ้าคณะตามความในสองวรรคแรก ให้ดำเนินการตามข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ โดยอนุโลม

เมื่อผู้เดินทางได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้วให้เจ้าคณะผู้อนุมัติรายงานไปยังคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ทราบ

ข้อ ๑๗ การได้รับอนุญาตให้เดินทางไปต่างประเทศตามระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ให้ถือว่าเป็นการอนุญาตให้ไปเฉพาะครั้งเดียวและเฉพาะภริยาที่อนุญาตเท่านั้น

เมื่อจะขอวิชาเดินทางไปต่างประเทศครั้งต่อ ๆ ไปอีกเฉพาะภริยาตามข้อ ๙ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ขออนุญาตต่อเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้บังคับบัญชาโดยใกล้ชิดแล้วแต่กรณีเมื่อเจ้าอาวาส หรือเจ้าคณะผู้บังคับบัญชาโดยใกล้ชิดอนุญาตแล้วให้รายงานคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ทราบ

ให้นำความในวรรคสอง มาใช้ในกรณีที่เจ้าคณะใหญ่หรือประธานกรรมการ
มหาเถรสมาคมอนุมัติให้วีซ่าด้วย

ข้อ ๑๘ การขอต่ออายุหนังสือเดินทางไปต่างประเทศให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการขอครั้ง
แรก

หมวด ๕ การพำนักในต่างประเทศ

ข้อ ๑๙ การพักแรมในระหว่างเดินทางหรือพักชั่วคราวในถิ่นที่ไปถึงของพระภิกษุ
สามเณรผู้เดินทางไปต่างประเทศ ให้พักในสถานที่อันสมควรแก่สมณวิสัย หากจำเป็นต้อง
พักในเคหะที่สมควรของบุคคลให้พักได้ไม่เกิน ๑๕ วัน ในกรณีที่พระภิกษุสามเณรผู้ไปอยู่
ประจำในต่างประเทศ เมื่อจะเดินทางไปพักแรมหรือพักชั่วคราวในถิ่นอื่น ให้ปฏิบัติตาม
ความในวรรคแรก

ข้อ ๒๐ พระภิกษุสามเณรผู้ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปต่างประเทศ จะเดินทางไปได้
เฉพาะประเทศที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ถ้าประสงค์จะเดินทางไปยังประเทศอื่นใด จาก
ประเทศที่ได้รับอนุญาตต้องแจ้งเรื่องราวพร้อมทั้งรายละเอียดให้คณะกรรมการ ศ.ต.ภ.
อนุมัติก่อน จึงจะเดินทางต่อไปได้

ข้อ ๒๑ การขอต่ออายุหนังสือเดินทางในต่างประเทศก็ดี การขอเปลี่ยนวัตถุประสงค์
ในหนังสือเดินทางเป็นอย่างอื่นในต่างประเทศก็ดี ให้ผู้ขอทำรายงานชี้แจงเหตุผลในการที่
จะต้องอยู่ต่อไป หรือที่จะต้องเปลี่ยนวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งระบุสถานทูตไทย หรือสถาน
กงสุลไทยที่จะขอให้ต่ออายุหรือให้เปลี่ยนวัตถุประสงค์นั้น เสนอคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. เพื่อ
พิจารณาล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า ๖ เดือน ก่อนวันครบกำหนดอายุการใช้หนังสือเดินทาง หรือไม่
ต่ำกว่า ๓ เดือน ก่อนยื่นเรื่องราวขอเปลี่ยนวัตถุประสงค์ในหนังสือเดินทางแล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาดังกล่าวในวรรคแรก ให้คณะกรรมการ ศ.ต.ภ. สืบสวน
สอบสวนก่อน เมื่ออนุมัติหรือไม่อนุมัติประการใดแล้วให้แจ้งผลไปยังผู้ขอ หากอนุมัติก็ให้ส่ง
สำเนาหนังสืออนุมัตินั้นไปยังสถานทูตไทย หรือสถานกงสุลไทยตามที่ระบุไว้ในคำขอเพื่อ
รับทราบ

เมื่อผู้ขอได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ให้อยู่ในต่างประเทศต่อไปได้
หรือให้เปลี่ยนวัตถุประสงค์ในหนังสือเดินทางได้แล้วให้นำหลักฐานการอนุมัตินั้นไปแสดง
พร้อมกับคำร้องขอต่ออายุหนังสือเดินทาง หรือขอเปลี่ยนวัตถุประสงค์ในหนังสือเดินทาง

หมวด ๖
คณะกรรมการ ศ.ต.ภ.

ข้อ ๒๓ ให้มีศูนย์ควบคุมการไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร เรียกชื่อย่อว่า ศ.ต.ภ. ประกอบด้วยคณะกรรมการคณะหนึ่ง ซึ่งมหาเถรสมาคมแต่งตั้ง มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ รูป และไม่เกิน ๕ รูป คณะกรรมการ ศ.ต.ภ. สังกัดมหาเถรสมาคม ปฏิบัติหน้าที่คราวละ ๔ ปี และอาจได้รับ แต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๒๓ คณะกรรมการ ศ.ต.ภ. มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ นอกจากนี้ให้มีหน้าที่ควบคุมทะเบียนและสอดส่องความเป็นไปเกี่ยวกับทุกข์สุข หรืออย่างอื่นใดของพระภิกษุสามเณรผู้ไปหรืออยู่ในต่างประเทศ กับให้มีอำนาจ กำหนดแบบหนังสือขออนุญาตและแบบพิมพ์ต่าง ๆ โดยอนุมัติมหาเถรสมาคม เมื่อมีความจำเป็นในการที่จะต้องรักษาความเรียบร้อยดีงามให้ยิ่งขึ้น มหาเถรสมาคมจะได้ขยายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ให้กว้างขวางออกไปอีกตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๔ ให้มีเลขานุการคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ทำหน้าที่การเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการ ศ.ต.ภ.จะพิจารณาแต่งตั้ง มีจำนวน ๑ รูป หรือหลายรูปแล้วแต่จะเห็นสมควร ให้เลขานุการคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. พ้นจากหน้าที่เมื่อคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ผู้แต่งตั้งให้พ้น หรือคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ผู้แต่งตั้งพ้นจากหน้าที่ตามวาระ

หมวด ๗

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๕ ให้มีพระภิกษุควบคุมดูแลพระภิกษุสามเณรที่ไปปฏิบัติศาสนกิจ อยู่ในต่างประเทศ ซึ่ง พระเถระที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งจะได้พิจารณาแต่งตั้งตามที่เห็นสมควร ในประเทศที่มีได้แต่งตั้งพระภิกษุให้มีหน้าที่ควบคุมดูแลพระภิกษุสามเณรที่ไป ปฏิบัติศาสนกิจ ในต่างประเทศ ให้พระภิกษุสามเณรที่ไปปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศนั้น ๆ แจ้งทุกข์สุข หรือความเป็นไปของตนต่อสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทย เพื่อขอให้ส่งเรื่องมายังพระเถระที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง สำหรับพระภิกษุสามเณรที่ไปศึกษาอยู่ในต่างประเทศให้แจ้งทุกข์สุข หรือความเป็นไปของตนต่อสถานทูตไทย หรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้น ๆ เพื่อขอให้ส่งเรื่องมายังคณะกรรมการ ศ.ต.ภ.

ข้อ ๒๖ พระภิกษุสามเณรผู้เดินทางไปหรือพักอยู่ในต่างประเทศด้วยกรณีใดก็ตาม ให้ถือว่ายังอยู่ในสังกัดการปกครองของเจ้าอาวาสและเจ้าคณะผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามเดิม เช่นเดียวกับเมื่อยังมิได้เดินทางไปต่างประเทศ หากพระภิกษุสามเณรที่พักอยู่ในต่างประเทศ รูปใด ถูกกล่าวโทษหรือต้องอธิกรณ์ ให้พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ควบคุมในประเทศนั้น ๆ หรือสถานทูตไทย หรือสถานกงสุลไทย สอบสวนแล้วรายงานมายังพระเถระที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง หรือคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการและ แจ้งเจ้าอาวาสวัดที่พระภิกษุสามเณรรูปนั้นสังกัด ในประเทศที่ไม่มีพระภิกษุผู้ควบคุมดูแล ให้สถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้น ๆ รายงานการถูกกล่าวโทษหรือต้องอธิกรณ์ มายังพระเถระที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง หรือคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการ และแจ้งเจ้าอาวาสวัดที่พระภิกษุสามเณรรูปนั้นสังกัดอยู่ ให้เจ้าอาวาส และเจ้าคณะผู้บังคับบัญชาตามวรรคแรกสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ถ้าเห็นสมควร จะเรียกตัวกลับก็ขอให้สถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้น ๆ ส่งตัวกลับประเทศไทย เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณี หากพระภิกษุสามเณรรูปนั้น ไม่ปฏิบัติตาม ให้รายงานมหาเถรสมาคม หรือคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. แล้วแต่กรณีพิจารณา

ข้อ ๒๗ พระภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ให้เจ้าอาวาสเจ้าคณะ พิจารณาลงโทษตามสมควรแล้วรายงานเจ้าคณะเหนือตนและมหาเถรสมาคม หรือคณะกรรมการ ศ.ต.ภ. ทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม